

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Marka Bedřicha a soudců
JUDr. Jitky Hroudové a Mgr. Marka Zimy ve věci

žalobkyně: **nezl. E. M.**, narozená XA,
bytem XB

zastoupená matkou A. M.,
bytem XB

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, odbor azylové a migrační politiky,
se sídlem Nad Štolou 936/3, 170 00 Praha 7

**o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívajícím ve vrácení žádosti
o dočasnou ochranu žalobkyni pro nepřijatelnost dne 15. 11. 2023,**

takto:

- I. Zásah žalovaného spočívající v tom, že žalobkyni vrátil dne 15. 11. 2023 žádost o dočasnou ochranu jako nepřijatelnou, byl nezákonný.
- II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v porušování žalobkyniných práv a přikazuje se mu, aby obnovil stav před vrácením žalobkyniny žádosti o dočasnou ochranu.
- III. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci a žalobní argumentace

1. Žalobou původně podanou u Krajského soudu v Plzni a následně postoupenou Městskému soudu v Praze se žalobkyně domáhá určení, že zásah spočívající ve vrácení žádosti o dočasnou ochranu žalobkyni jako nepřijatelné dne 15. 11. 2023, byl nezákonný, a žádá, aby soud přikázal žalovanému, aby obnovil stav před vrácením žádosti o dočasnou ochranu žalobkyni.
2. V žalobě uvedla, že po napadení Ukrajiny Ruskou federací uprchla spolu s matkou a otcem do Rumunska, kde jí byla udělena dočasná ochrana. Vzhledem k tomu, že žalobkyně je těžce zdravotně postižená, bylo nutné jí zabezpečit adekvátní zdravotní péči. Proto se s ní rodiče chtěli přesunout do České republiky, kde měli domluvenou péči v nemocnici v Plzni. Žalobkyně dále uvedla, že v České republice žije také její teta a sestřenice její matky. Rodinné zázemí je pro žalobkyni dalším důležitým důvodem, proč si vybrala pro svůj pobyt ČR. Žalobkynina žádost v ČR však byla označena jako nepřijatelná, a to navzdory tomu, že se dočasné ochrany v Rumunsku vzdala. K tomuto doložila potvrzení o žádosti o vzdání se práv souvisejících se statutem osoby požívající dočasnou ochranu v Rumunsku a povolení k pobytu pro osoby požívající dočasnou ochranu.
3. Žalovaný vyhodnotil žádost jako nepřijatelnou, neboť žalobkyně získala dočasnou ochranu v jiném členském státě EU, konkrétně v Rumunsku, což zjistil z Platformy pro výměnu informací o žadatelích a držitelích dočasnou ochrany (dále jen „TPP“)
4. Podle žalobkyně je odepření registrace osoby podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb., v rozporu se Směrnicí Rady 2001/55/ES ze dne 20. 7. 2001 o minimálních normách pro poskytování dočasnou ochrany v případě hromadného přílivu vysídlených osob (dále jen „směrnice o dočasné ochraně“) i prováděcím rozhodnutím Rady (EU) 2022/382 ze dne 4. 3. 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu článku 5 Směrnice o dočasné ochraně (dále jen „prováděcí rozhodnutí“).
5. Dále pak poukázala na judikaturu, dle níž žalovaný pochybil, když její žádost nepřijal a došlo tak k nezákonnému neudělení dočasnou ochrany z důvodu § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. Současně poukázala na to, že se členské státy dohodly na neuplatňování čl. 11 směrnice o dočasné ochraně. Žalobkyně rovněž namítla rozpor příslušných ustanovení zákona č. 65/2022 Sb. s Úmluvou o právech osob se zdravotním postižením a Úmluvou o právech dítěte.

Vyjádření žalovaného k žalobě

6. K obsahu samotné žaloby žalovaný uvedl, že postupoval zcela v souladu se zákonem. Žalobkyně figuruje v TPP jako držitel dočasnou ochrany v Rumunsku. Uvedl, že Rumunsko neumožňuje vzdání se oprávnění k pobytu za účelem dočasnou ochrany. Držitelé ochrany se mohou vzdát pouze benefitů z ní plynoucích. Žalobkynino jednání dle žalovaného naplňuje znaky zneužití práva, a tak by nemělo požívat právní ochrany. Žalobkyně navíc v žádosti o dočasnou ochranu neuvedla, že by na území ČR pobýval některý z jejích rodinných příslušníků.

7. Žalovaný uznal, že převážná část rozhodovací praxe krajských soudů pokládá § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. za rozporný se směrnicí o dočasné ochraně. On sám však jako správní orgán musí postupovat v souladu se zákonem, ledaže by byl rozpor s unijním (mezinárodním) právem zjevný. Existují i jiná rozhodnutí krajských soudů, a především Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) právě k souladu § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. s unijním právem vznesl předběžnou otázku k Soudnímu dvoru Evropské unie (dále jen „SDEU“) vedenou pod sp. zn. C-753/23.
8. Směrnice o dočasné ochraně nepředpokládá, že by osoba mohla získat dočasnou ochranu ve více státech zároveň (o čemž svědčí zejména dikce čl. 15 a čl. 26). To ostatně potvrdil i NSS v rozsudku ze dne 12. 10. 2022, č. j. 2 Azs 178/2022-46. Dle žalovaného nelze dovodit, že by vysídlené osoby byly oprávněny získávat pobytové oprávnění z titulu dočasné ochrany v různých členských státech, za situace, kdy jim již povolení k pobytu z tohoto titulu bylo vydáno jiným členským státem. Dohoda států, že nebudou aplikovat článek 11 směrnice o dočasné ochraně, znamená, že členské státy nebudou držitele dočasné ochrany v jiném členském státě, který neoprávněně pobývá na jejich území, aktivně přemísťovat či předávat do členského státu, který mu povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany vydal. Nic dalšího z ní ovšem nelze dovodit.
9. Cizinci sice mají právo vybrat si členský stát, ve kterém o udělení dočasné ochrany požádají, z recitálu směrnice o dočasné ochraně však žalovaný dovozuje, že jejím cílem není, aby žadatelé požívali nebo žádali o dočasnou ochranu ve více členských státech a tím zbytečně, případně účelově, vyčerpávali kapacity a zdroje členských států. Směrnice má bránit druhotnému pohybu osob, nicméně neupravuje k tomu žádný nástroj. Ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. tuto mezeru zaplňuje.
10. Žalovaný navrhl soudu řízení přerušit do skončení řízení o předběžné otázce, alternativně navrhl zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

Další vyjádření účastníků řízení

11. Žalobkyně v replice poukázala na judikaturu, dle níž není vyloučen soudní přezkum vyhodnocení a vrácení žádosti o dočasnou ochranu jako nepřijatelné. Dále pak opětovně namítla rozpor dotčených ustanoveních zákona č. 65/2022 Sb. s evropským právem. Stejně tak uvedla, že se ona i její rodina dočasné ochrany v Rumunsku vzdala.
12. Žalovaný v duplice reagoval na závěry Soudního dvora EU (dále též „Soudní dvůr“ či „SDEU“) formulované v jeho rozsudku ze dne 27. 2. 2025, *Krasiliva*, C-753/23 (dále též „rozsudek ve věci *Krasiliva*“). Dále pak reagoval na rozsudky NSS, jež navázaly na rozsudek SDEU ve věci *Krasiliva*. Žalovaný má za to, že NSS správně uzavřel, že žadatel o dočasnou ochranu má právo primární volby státu, v němž o ni požádá. Právo sekundární volby, tj. právo na následnou volbu odlišného státu, kde obdrží povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany, však dle žalovaného žalobkyni nenáleží. Pro závěr o existenci práva sekundární volby členského státu neexistuje právní opora. Dodal, že má-li být jedním z cílů směrnice o dočasné ochraně předcházet riziku druhotného pohybu osob mezi členskými státy, pak nelze Prováděcím rozhodnutím Rady podle čl. 5, ani praxí zavést přesný opak, tj. nekontrolovatelné sekundární přesuny osob požívajících dočasnou ochranu mezi členskými státy. Závěrem žalovaný navrhl, aby soud předložil předběžnou otázku Soudnímu dvoru EU, zda je § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. v souladu s unijním právem.

Posouzení věci soudem

13. Městský soud v souladu s § 82 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), přezkoumal popsany skutkový děj. Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu ke dni svého rozhodnutí (§ 87 odst. 1 s. ř. s.).
14. Ve věci samé rozhodl soud bez nařízení jednání, s čímž žalobkyně i žalovaný výslovně souhlasili [§ 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)]. Soud neshledal potřebu nařídít jednání, neboť o skutkových okolnostech věci, jež byly podloženy i listinnými podklady obou stran, nebylo mezi účastníky řízení sporu. Nad výše uvedené soud upozorňuje, že je sporné, zda se žalobkyně řádně vzdala práv plynoucích z dočasné ochrany v Rumunsku. Jak ale soud níže vyloží, tato skutečnost není pro posouzení žaloby rozhodná. Vzhledem k tomu, že posouzení důvodnosti žaloby závisí na vyřešení ryze právní otázky, vzal soud shodná tvrzení účastníků za svá skutková zjištění (§ 120 odst. 3 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, ve spojení s § 64 s. ř. s.).
15. Úvodem soud uvádí, že žaloba v této věci je přípustná, jelikož SDEU ve věci *Krasiliva* dovodil, že čl. 47 Listiny základních práv EU vyžaduje, aby osoba žádající o dočasnou ochranu ve smyslu směrnice o dočasné ochraně měla přístup k účinné soudní ochraně. Žalovaným formulované vztažení garance opravného prostředku pouze na osoby uvedené v čl. 15 a 28 směrnice o dočasné ochraně proto neobstojí. V kontextu řečeného je tudíž § 5 odst. 2 zákona č. 65/2022 Sb. rozporný s čl. 47 Listiny základních práv EU, soud proto soudní výlukou dle uvedeného ustanovení neaplikoval.
16. Městský soud přitom vycházel i z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 336/2024-42, ve kterém NSS rovněž shledal, že „výluka ze soudního přezkumu podle § 5 odst. 2 zákona č. 65/2022 Sb. není slučitelná s právem EU, neboť osobám požívajícím dočasnou ochrany toto právo nepřípustně odepírá. Nelze ji proto aplikovat. Vrácení žádosti o dočasnou ochranu ministerstvem z důvodu její nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 zákona č. 65/2022 Sb. tudíž lze přezkoumat.“ (bod 25). Stejného názoru je také další judikatura (např. rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 14. 3. 2024, č. j. 62 A 14/2024-37, či usnesení NSS ze dne 30. 11. 2023, č. j. 8 Azs 93/2023-37, rozsudek zdejšího soudu ze dne 27. 4. 2023, č. j. 11 A 80/2022-79, či rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 17. 5. 2023, č. j. 55 A 6/2023-44).
17. Mezi stranami není sporné, že žalobkyně v minulosti po vypuknutí ozbrojeného konfliktu na území Ukrajiny požívala dočasnou ochranu v Rumunsku. Žalobkyně tvrdí, že nyní ji již nepožívá, jelikož se jí vzdala. Doložila k tomu potvrzení o tomto úkonu.
18. Žalobkyně se domáhá ochrany před nezákonným zásahem. Dle § 82 s. ř. s. se *každý, kdo tvrdí, že byl přímo zkrácen na svých právech nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením (dále jen „zásah“) správního orgánu, který není rozhodnutím, a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo, může se žalobou u soudu domáhat ochrany proti němu nebo určení toho, že zásah byl nezákonný.*
19. Citované ustanovení vymezuje podmínky, které musí být nezbytně splněny k tomu, aby mohl soud vyslovit nezákonnost zásahu a žalobkyni poskytnout ochranu před nezákonným zásahem. Žalobkyně musí být přímo (1. podmínka) zkrácena na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti ní nebo v jeho důsledku bylo proti ní přímo zasaženo (5. podmínka). Tyto podmínky musí být splněny kumulativně. Není-li, byť jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze žalobkyni ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (rozsudek NSS ze dne 17. 3. 2008, č. j. 2 Aps 1/2005-65, č. 603/2005 Sb. NSS).

20. Soud přitom musí nejprve zkoumat splnění čtvrté podmínky, neboť neexistence zásahu vede k nepřijatelnosti žaloby (rozsudky NSS ze dne 19. 9. 2007, č. j. 9 Aps 1/2007-68, č. 1382/2007 Sb. NSS, a ze dne 18. 12. 2019, č. j. 6 As 167/2019-36, č. 3973/2020 Sb. NSS). Následně musí zkoumat včasnost žaloby a posoudit, zda došlo v posuzovaném případě k přímému zkrácení práv žalobkyně, a zda byl zásah zaměřen přímo proti žalobkyni, tj. zda byl zásah dostatečně individualizován. Teprve v případě splnění všech těchto podmínek se soud může zabývat žalobou věcně a posoudit, zda byl namítaný zásah nezákonný či nikoliv.
21. Soud se s ohledem na uvedené nejprve zabýval splněním podmínek řízení a poté nezákonností samotného zásahu.

1. Podmínky řízení

22. Žalobkyně spatřuje nezákonný zásah v tom, že jí její žádost o udělení dočasné ochrany žalovaný vrátil jako nepřijatelnou. Vrácení žádosti směřuje přímo proti žalobkyni a vyústilo v neudělení dočasné ochrany, o niž žádala. Přitom nejde o rozhodnutí podle § 65 s. ř. s., ale o faktický úkon bez formalizovaného procesu spojený s vyznačením důvodu nepřijatelnosti přímo v žádosti a vrácením formuláře žadateli. Z judikatury vyplývá, že vrácení žádosti pro nepřijatelnost může být zásahem ve smyslu § 82 s. ř. s. (srov. přiměřeně rozsudek NSS ze dne 26. 7. 2017, č. j. 6 Azs 236/2016-38, a ve věcech dočasné ochrany judikatura citovaná v bodě 14 tohoto odůvodnění).
23. Žaloba je též přípustná a včasná. Žalobkyně nemá k dispozici žádný jiný právní prostředek ochrany (§ 85 s. ř. s.) a žalobu podala v subjektivní dvouměsíční lhůtě od dne, kdy jí žalovaný žádost vrátil jako nepřijatelnou (§ 84 odst. 1 s. ř. s.).
24. Vzhledem ke splnění podmínek řízení se soud dále věnoval důvodnosti samotné žaloby.

2. Důvodnost žaloby

25. Žaloba je důvodná.
26. Podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. *žádost o udělení dočasné ochrany je nepřijatelná, jestliže je podána cizincem, kterému byla udělena dočasná nebo mezinárodní ochrana v jiném členském státě Evropské unie. Podle druhého odstavce téhož ustanovení Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky nepřijatelnou žádost cizinci vrátí a sdělí mu důvod nepřijatelnosti; soudní přezkum je vyloučen.*
27. Nepřijatelností žádosti o dočasnou ochranu podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb., se správní soudy již opakovaně zabývaly ve skutkově obdobných případech, přičemž dospěly k závěru, že zákon je v ustanoveních o nepřijatelnosti žádosti v rozporu s unijním právem. Český zákonodárce totiž vytvořil nové důvody pro nepřijatelnost žádosti nad rámec směrnice o dočasné ochraně (viz rozsudek NSS ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 336/2024-42, rozsudky zdejšího soudu ze dne 28. 6. 2024, č. j. 18 A 30/2024-32, ze dne 18. 7. 2024, č. j. 18 A 31/2024-28, nebo rozsudky Krajského soudu v Plzni ze dne 12. 6. 2023, č. j. 55 A 12/2023-95, a ze dne 27. 6. 2023, č. j. 57 A 20/2023-66, či rozsudky Krajského soudu v Brně ze dne 21. 12. 2023, č. j. 30 A 70/2023-40, ze dne 31. 8. 2023, č. j. 41 Az 28/2023-42, nebo ze dne 14. 3. 2024, č. j. 62 A 14/2024-37).
28. S výše uvedeným závěrem zdejší soud souhlasí, přičemž z vyjádření žalovaného vyplývá, že je s judikaturou správních soudů nepochybně seznámen. Bylo by proto nadbytečné danou argumentaci v úplnosti opakovat. Soud proto považuje za vhodné pouze ve stručnosti zareagovat na zásadní námitky žalovaného. Za zmínku přitom stojí, že tyto námitky jsou obdobné, ne-li totožné s těmi, jež uplatňuje i v dalších řízeních, jež se týkají otázky možnosti

soudního přezkumu nepřijetí žádosti o dočasnou ochranu a práva žadatele na sekundární volbu členského státu, kde obdrží povolení k pobytu z titulu dočasné ochrany. Závěry soudu v dotčených věcech jsou nyní již konzistentní, a proto je zcela jisté není možné označit za překvapivé.

29. Směrnice o dočasné ochraně zavádí minimální standardy pro poskytování dočasné ochrany (čl. 1 směrnice), přičemž z podstaty těchto norem vyplývá pravomoc členských států zavádět nebo udržovat příznivější opatření pro osoby požívající dočasnou ochranu (body 8, 12 a čl. 3 odst. 5 této směrnice). Tato úprava je projevem tzv. minimální harmonizace. Členské státy jsou povinny zajistit osobám požívajícím dočasnou ochranu minimální standard vymezený směrnicí o dočasné ochraně. Členské státy navíc mohou těmto osobám poskytnout i podmínky příznivější. Z toho *a contrario* vyplývá, že členské státy nejsou oprávněny stanovit osobám požívajícím dočasnou ochranu podmínky, které by byly méně příznivé než ty, jež vymezuje směrnice o dočasné ochraně (rozsudek NSS ze dne 5. 9. 2024, č. j. 2 Azs 111/2024-29, bod 25).
30. Žalovaný je toho názoru, že směrnice o dočasné ochraně neupravuje souběžné žádosti o dočasnou ochranu v několika členských státech, a proto tuto otázku ponechává na vnitrostátní úpravě členských států. Takový zjednodušující výklad však není na místě. Žalovaný při svých úvahách opomíjí, že směrnice zapovídá, aby národní úprava postavení cizince zhoršila.
31. Městský soud se ztotožnil s názorem NSS, jenž seznal, že „*státní příslušníci Ukrajiny, jimž byla v Unii přiznána dočasná ochrana, mají právo na přemístění svého pobytu do jiného členského státu. Česká právní úprava nepřijatelnosti žádosti o poskytnutí dočasné ochrany podle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. právu EU odporuje.*“ (rozsudek NSS ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 336/2024-42, bod 47).
32. Nejvyšší správní soud uzavřel, že pokud mají státní příslušníci Ukrajiny (kteří jsou držiteli dočasné ochrany podle Provděcího rozhodnutí) právo zvolit si hostitelský členský stát a současně se vůči nim neuplatní čl. 11 směrnice o dočasné ochraně, nelze dospět k jinému závěru, než že mají v průběhu trvání dočasné ochrany rovněž právo přemístit svůj pobyt do jiného, jimi zvoleného členského země. Za tím účelem jim musí být vydáno pobytové oprávnění. V opačném případě by vyloučení aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně ztrácelo význam (rozsudek NSS č. j. 1 Azs 174/2024-42, bod 61). Soudní dvůr státům umožňuje vést řízení s pozitivním výsledkem i v případech, kdy žadatel podal žádost i v jiném členském státě. Scénáře podle písm. c) a d) Lex Ukrajina v podstatě nelze systémově odlišit a lze tak jen těžko zapovědět žadatelům možnost požádat o udělení dočasné ochrany v jiném členském státě poté, co jim již byla udělena.
33. Městský soud poukazuje na to, že se k otázce aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně již vyjádřil NSS, který vyhodnotil prohlášení o tom, že není možné výjimku dále aplikovat jako jednostranné politické prohlášení bez právního významu. Poukázal na to, že v souladu s prohlášením členských států učiněným při projednávání návrhu Provděcího rozhodnutí je možné se od uvedené dohody odchýlit pouze odlišnou bilaterální dohodou členských států (mezi nimiž by se pak článek 11 znovu uplatňoval). Žádnou takovou dohodu však Česká republika neuzavřela. Česká delegace v textu prohlášení upozorňuje na „*maximální využívání*“ českých kapacit při přijímání osob vysídlených z Ukrajiny, připomíná „*nutnost včasné diskuse o alternativních trvalých řešeních na úrovni EU*“ a uvádí, že „*není udržitelné nadále reagovat na potřeby ukrajinských uprchlíků bez dodatečné finanční podpory ze strany*

EU“. Až v závěrečné části prohlášení konstatuje, že Česká republika již „*není schopna plně uplatňovat odchylku od článku 11 směrnice*“, aniž by však bylo zřejmé, co z toho česká delegace vyvozuje, tím spíše s ohledem na následně vyjádřenou podporu koordinovanému přístupu na úrovni Unie.

34. Soud proto považuje za stěžejní skutečnost, na kterou upozornil již NSS, a sice že také Prováděcí rozhodnutí Rady č. 2024/1836 z 3. 7. 2024 znovu – i po prohlášení České republiky – zdůraznilo, že se členské státy dohodly neuplatňovat čl. 11. V bodě 4 v úvodních ustanovení toto rozhodnutí znovu připomnělo, že došlo k dohodě členských států neuplatňovat ve vztahu k dočasné ochraně státních příslušníků Ukrajiny vnitro-unijní režim navrácení podle čl. 11 směrnice, a to pro všechny členské státy bez výjimky. Soud proto ve shodě s NSS seznal, že dohoda o vyloučení čl. 11 směrnice o dočasné ochraně nadále platí, je pro Českou republiku závazná a směrnici je třeba vykládat i s přihlédnutím k jejímu obsahu.
35. Z toho vyplývá, že pokud mají státní příslušníci Ukrajiny (kteří jsou držiteli dočasné ochrany podle Prováděcího rozhodnutí) právo zvolit si hostitelský členský stát a současně se vůči nim neuplatní čl. 11 směrnice o dočasné ochraně, mají v průběhu trvání dočasné ochrany rovněž právo přemístit svůj pobyt do jiné, jimi zvolené členské země. Za účelem legalizace jim poté musí být vydáno pobytové oprávnění.
36. Naproti tomu s argumentací uvedenou v rozsudku NSS ze dne 12. 10. 2022, č. j. 2 Azs 178/2022-46, se zdejší soud ztotožnit nemohl, když závěry zde uvedené již byly překonány rozsudkem SDEU ve věci *Krasiliva*, jak ostatně plyne i z recentních výše zmíněných rozsudků NSS. Směrnice o dočasné ochraně nevylučuje možnost podat žádost o dočasnou ochranu poté, co již byla dočasná ochrana žadateli poskytnuta v jiném členském státě, pouze z ní vyplývá, že žadatel nemůže požívat dočasné ochrany ve vícero státech současně. Žadatel tedy má, a to i opakovaně, právo zvolit si členský stát, kde dočasné ochrany využije, a do tohoto práva žadatele žalovaný svým postupem zasáhl (obdobně též rozsudek NSS ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 336/2024-42, rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 24. 10. 2023, č. j. 57 A 67/2023-39). Městský soud navíc poukazuje na to, že se samotný druhý senát NSS od řešení uvedeného v jeho rozsudku ze dne 12. 10. 2022, č. j. 2 Azs 178/2022-46 odklonil, a to v rozsudku ze dne 17. 4. 2025, č. j. 2 Azs 269/2024-33. Tento odklon učinil v návaznosti na rozsudek ve věci *Krasiliva* a na něj navazující rozsudky NSS.
37. Lex Ukrajina nadto v současnosti neobsahuje normu, která by založila nepřijatelnost žádosti o dočasnou ochranu u osoby, která v minulosti byla držitelkou dočasné ochrany v jiném členském státě, ale o tuto ochranu v mezidobí z jakéhokoli důvodu přišla. Ustanovení § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina se totiž týká pouze osob pod souběžnou dočasnou ochranou jiného členského státu. Judikatura NSS ovšem nerozporuje, že tento stav možný není, pouze žalovanému uložila, aby v těchto případech byla taková osoba poučena o nemožnosti souběžného využívání dočasné ochrany ve více členských státech, případně aby žalovaný prověřil, zda udělením dočasné ochrany v ČR automaticky zanikne dočasná ochrana udělená v jiném členském státě (rozsudky NSS ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 336/2024-42 a č. j. 1 Azs 174/2024-42).
38. Pojal-li žalovaný u žalobkyně podezření o hypotetickém pokusu zneužít právo, měl takové podezření náležitě prokázat (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2025, č. j. 5 Azs 190/2024-20, ze dne 1. 4. 2025, č. j. 5 Azs 273/2023-27, ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42, a ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 336/2024-42), nikoli zneužití presumovat. Ve světle shora uvedené judikatury přitom lze pochybovat o tom, zda důvod přesídlení

žalobkyně do ČR v návaznosti na úmysl společného pobytu s rodinou a možnost lepší zdravotní péče není naopak bodem 16 preambule k Prováděcímu rozhodnutí pojat jako dovolená možnost chování, tj. že žalobkyně v tomto kontextu nijak nezneužila právo, a naopak se chovala dle jeho smyslu a účelu.

39. Soud nepřehlédl ani návrh nového „aktualizačního“ prováděcího rozhodnutí Rady ze dne 13. 6. 2025, a stejně tak ani vlastní „aktualizační“ prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460 ze dne 15. 7. 2025, o prodloužení dočasné ochrany zavedené prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382, které již bylo publikováno v Úředním věstníku Evropské unie dne 24. 7. 2025. Soud však musí v první řadě poukázat na to, že ustanovení recitálu (preambule) unijních předpisů nejsou závazná.

40. Body 4 až 6 recitálu znějí následovně:

Vzhledem k tomu, že určitá osoba může v daném okamžiku požívat práv spojených s dočasnou ochranou pouze v jednom členském státě, by členské státy k zajištění toho, aby tato zásada byla respektována, a s cílem zabránit vícenásobným registracím k dočasné ochraně měly zamítnout žádosti o povolení k pobytu podané na základě čl. 8 odst. 1 směrnice 2001/55/ES, pokud je zřejmé, že dotčená osoba již povolení k pobytu na tomto základě získala v jiném členském státě. To by bylo v souladu s rozsudkem Soudního dvora ze dne 27. února 2025 ve věci C-753/23 (5), a zejména s jeho bodem 30.

V souvislosti s aktivací dočasné ochrany podle směrnice 2001/55/ES se členské státy v jednomyslně přijatém prohlášení ze dne 4. března 2022 dohodly, že nebudou uplatňovat článek 11 uvedené směrnice na osoby, které požívají dočasné ochrany v daném členském státě v souladu s prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382 a které se přemísťují bez povolení na území jiného členského státu, pokud se členské státy na dvoustranném základě nedohodnou jinak.

S ohledem na tento celkový kontext by nic nemělo být vykládáno tak, že znamená povinnost členského státu vydat povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany osobě, která obdržela povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státě.

41. Výše uvedená citace dle zdejšího soudu nutně nezpochybňuje závěry NSS vyjádřené v „dubnové“ judikatuře, pokud jde o výklad relevantního práva EU. I kdyby tedy soud přihlížel k interpretačnímu významu těchto bodů, není zřejmé, že by se NSS nutně mýlil.

42. Předně z nich neplyne, že by členský stát mohl, zvláště v situaci, jaká nastala v nynějším případě, žádosti žalobkyně mechanicky procesně odmítnout jako nepřijatelné bez toho, aby je „propustil“ k věcnému posouzení. Soud upozorňuje, že žalobkyně měla dle svého tvrzení získat dočasnou ochranu v jiném členském státu (v Rumunsku). Podle soudu žalovaný musí okolnosti trvání této dočasné ochrany blíže zjišťovat. Nemůže se spokojit pouze s údajem v TPP.

43. Zároveň je zřejmým cílem vložení nových bodů do recitálu prováděcího rozhodnutí zajistit, aby v jednom okamžiku požívaly oprávněné osoby práv spojených s dočasnou ochranou pouze v jednom členském státě, a zabránit tak vícenásobným registracím. Postup předestřený judikaturou NSS přitom není s těmito cíli v rozporu, nevede k vícenásobné registraci (požívání dočasné ochrany ve více státech). Zejména ne potud, pokud od žalovaného vyžaduje náležitě ověření trvání povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státě.

44. Pro úplnost soud dodává, že nevyhověl návrhu žalovaného, aby městský soud předložil SDEU předběžnou otázku ohledně slučitelnosti § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. s evropským právem. Uvedená otázka již byla posouzena NSS, a to v kontextu existující

judikatury SDEU. Předběžná otázka by byla nadbytečná s ohledem na jednoznačné závěry, které vyslovil NSS v rozsudcích ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 336/2024-42, č. j. 1 Azs 174/2024-42, a další navazující judikatuře s níž se městský soud ztotožnil. Městský soud považuje za vhodné poukázat na to, že důvod pro předložení předběžné otázky SDEU neshledal ani NSS, když v bodu 18 rozsudku č.j. 8 Azs 244/2024-42, uvedl: „*Nejvyšší správní soud neshledal důvod, aby požádal Soudní dvůr o rozhodnutí o nové předběžné otázce podle čl. 267 třetí alinea Smlouvy o fungování EU. Soudní dvůr již měl možnost vyjádřit se k dané věci, z jeho procesního postupu (rozhodnutí přijaté tříčlenným senátem, bez stanoviska generálního advokáta a bez ústního jednání ve věci) vyplývá, že nepovažoval předložené otázky za nové či problematické. Z rozsudku Soudního dvora Krasiliva navíc vyplývá rámcová odpověď, v jejíž logice lze některé dílčí aspekty posuzované věci dořešit. V neposlední řadě nelze přehlédnout požadavek poskytnutí včasné právní ochrany přesídleným osobám ve zvláště problematické životní situaci, který může v určité fázi převládnout nad abstraktními imperativy jednotného výkladu ve všech detailech (rozsudek NSS č.j. 1 Azs 174/2024-42, body 35 až 47).*“.

Závěr a náklady řízení

45. Na základě shora uvedeného soud dospěl k závěru, že žaloba je důvodná, a výše uvedený zásah žalovaného byl nezákonný, neboť o tom, zda žalobkyně skutečně byla k rozhodnému datu držitelkou povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném státě, mělo být vedeno správní řízení (rozsudek NSS ze dne 2. 4. 2025, č.j. 5 Azs 272/2023-31). Zároveň s tím soud zakázal žalovanému, aby pokračoval v porušování práva žalobkyně na podání žádosti o dočasnou ochranu, a přikázal mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti žalobkyně o dočasnou ochranu jako nepřijatelné.
46. Žalovaný vázán názorem městského soudu, proto posoudí žalobkyninu žádost tak, že není nepřijatelná dle § 5 odst. 1 písm. d) zákona č. 65/2022 Sb. V dalším řízení žalovaný při věcném posouzení žádosti zohlední závěry vyjádřené v rozsudku Soudního dvora ze dne 27. 2. 2025, C-753/23 a v navazující judikatuře NSS. Přitom znovu ověří, zda žalobkyně disponuje dočasnou či jinou mezinárodní ochranou v jiném členském státě EU. Pokud žalobkyně nebude disponovat dočasnou či mezinárodní ochranou v jiné členské zemi EU, a bude-li žalobkyně splňovat též další podmínky, pak musí žalovaný vyhovět její žádosti o dočasnou ochranu. Jestliže naopak zjistí, že žalobkyně je vedena v evidenci TPP jako držitelka povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany v jiném členském státě, náležitě žalobkyni poučí o jejích právech a v návaznosti na její případná tvrzení, důkazní návrhy či jiné procesní kroky ověří, zda povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany bylo jiným členským státem skutečně uděleno a zda dosud, ke dni rozhodování správního orgánu, trvá.
47. O nákladech řízení rozhodl soud výrokem III. podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobkyně byla s žalobou v celém rozsahu úspěšná, proto má právo na náhradu nákladů řízení. Žalobkyně však žádné náklady nepožadovala, proto soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 20. srpna 2025

Mgr. Marek Bedřich v. r.
předseda senátu